

**FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID
van de Universiteit Leiden**

VERSLAG

van de openbare vergadering van het faculteitsbestuur met de faculteitsraad van

3 juni 2024

Behoudens goedkeuring van de raad

Aanwezig:

Van de faculteitsraad:

Namens de LSP-fractie:

mw. I. van der Valk
mw. H. Hilberink
dhr. F. Kuiper

Namens de PP-fractie:

mw. mr. L. Hartman-Ohnesorge
mw. mr. dr. M. Samadi
mw. C.G.M. van der Tol
dhr. R. Becker BA

Op persoonlijke titel:

mw. M. Zomerdijk
mw. E. Wiggers (Persoonlijke Titel)

Namens de fractie Onafhankelijken:

dhr. mr. dr. G. Molier
dhr. dr. T.L.M. Verdoes
mw. dr. C. Rose

Namens de fractie ONS Leiden:

mw. C. Zengerink

Van het faculteitsbestuur:

mw. prof. mr. dr. drs. W.S.R. Stoter (Voorzitter / Decaan)
dhr. prof. mr. J.H. Crijns (Vice-Decaan)
mw. H. Saberi (Assessor)

Van het faculteitsbureau:

mw. V.C. Versluis-Blankestijn (Bestuurssecretaris)
dhr. drs. N.J.C. van de Ven (Hoofd Onderwijs- en Studentzaken)
mw. drs. M. Langelier-Hollebeek (Notulist)

Afwezig:

Van het faculteitsbureau:

dhr. drs. G.J. Boshuizen RC (Directeur Bedrijfsvoering)

Van de faculteitsraad:

dhr. R. Becker BA (PP-fractie)
mw. R. Gooijer (ONS-fractie)

1. Opening en vaststelling agenda

De Voorzitter opent de vergadering om 10.04 en heet allen van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Directeur Bedrijfsvoering is afwezig door persoonlijke omstandigheden, aldus Voorzitter.

3. Aanmelding punten voor de rondvraag

De ingebrachte punten vanuit de Raad zijn:

→ Begroting wordt gemist op de agenda.

→ De volgorde van de vaststelling van de OER'en wordt gemist op de agenda.

De Raad vindt het van cruciaal belang dat zij tijdig over beide punten geïnformeerd wordt, wat ook betekent dat de stukken op tijd worden aangeleverd om goed en adequaat te kunnen reageren en feedback te kunnen geven met als doel de besluitvorming goed te laten verlopen. Onafhankelijken-Fractie spreekt nogmaals haar zorg uit dat voorgaande belangrijk is om een herhaling van zetten te voorkomen met daarbij de verwijzing naar vorig jaar.

Voorzitter laat weten de oproep goed te hebben gehoord en meldt dat de begroting geagendeerd zal worden in de eerstvolgende FR-vergadering (juli). Dit geldt ook voor het punt OER-en.

Ter besluitvorming

4. Vaststelling verslagen van de vorige vergadering: 22 april 2024

De verslagen, besloten en openbare gedeelte, worden ongewijzigd vastgesteld, met dank aan de notulist.

5. Onderwijs

Ter instemming

a. Projectorganisatie & - ondersteuning Kernvisie

Vice-Decaan geeft een toelichting en meldt dat de projectstructuur en- organisatie een andere invulling zal gaan krijgen nu de implementatie Kernvisie een nieuwe fase ingaat. In de laatstgehouden FR-vergadering is de notitie ook besproken, maar inmiddels heeft ook een aantal wijzigingen plaatsgevonden in het document. Bijvoorbeeld is nu concreter aangegeven welke omvang rollen zullen hebben en zo ook is er een tijdlijn aan verbonden, die het komend collegejaar in zal gaan. Volgend voorjaar zal er gekeken worden c.q.

geëvalueerd worden of op dezelfde wijze m.b.t. de rollen zal worden doorgegaan, zoals nu is afgesproken.

Op hoofdlijnen zullen er geen wijzigingen plaatsvinden, maar het betreft dus met name de omvang en de duur. PP-Fractie mist in het overzicht de docentbezetting van het integratieonderwijs voor de komende periode. Onafhankelijken-Fractie vraagt wat in het kader van de Kernvisie nu precies de rol wordt van

diversiteit en inclusie (D&I) (totaal 0,5fte). De Raad is van mening dat 0,5fte fors is en zeker ook om dit onder het kwaliteitsgeld te laten vallen. Vervolgens vraagt Zomerdijk wat de trekker student journey precies inhoudt.

Vice-Decaan merkt op dat niet alles wat in bijgaande notitie staat, gefinancierd wordt uit de kwaliteitsmiddelen, maar dat er ook uit andere 'potjes' financiering plaatsvindt. Hij vindt dat dit duidelijker benadrukt had moeten worden in het document. De aanstelling van de D&I-officer wordt gefinancierd vanuit Centraal en het is daarom het uitgangspunt om 0.5fte te besteden aan een D&I-officer; ook los van de

Kernvisie zal deze functie vervuld moeten worden in opdracht van Centraal. Vice-Decaan merkt op dat de begroting voor de integratiegroepen niet onder deze projectstructuur valt en daar een afzonderlijke begroting voor is; daar is eerder voor gekozen, ook in het kader van de taakstelling. Aan de huidige projectstructuur zal nu invulling gegeven gaan worden, aangezien de meeste teams hun opdracht zo goed als afgerond hebben en de door de teams gemaakte plannen inmiddels grotendeels groen licht hebben gekregen om op

vakniveau geïmplementeerd te gaan worden.

Met betrekking tot de student journey meldt de Vice-Decaan dat hier ook een trekker op gezet zal worden, zodat studenten beter gemonitord kunnen worden met als doel om studenten beter te faciliteren en te ondersteunen waar en indien nodig; hoe gaat een student door het curriculum: er zal op een aantal

ijkpunten gemonitord gaan worden. De trekker is bedoeld voor groepen studenten en niet voor individuele gevallen, aldus Vice-Decaan. De trekker kan bijvoorbeeld knelpunten traceren, zodat hier indien nodig beleid

op gemaakt kan worden. Hoofd Onderwijs- en Studentzaken vult nog aan dat er ook verplichte matching ingevoerd zal gaan worden en dat deze fase al begint op de middelbare school. De assessor merkt op dat

ook studenten zullen worden geraadpleegd bij dit proces van matching om het volledige plaatje in kaart te brengen. De assessor en de trekker vervullen een belangrijke rol in voorgenoemd proces.

65 Vervolgens stemt de Raad in met deze notitie en zal zij vanzelfsprekend op de hoogte gehouden worden over de voortgang.

□ *Ter kennisgeving*

70 **b. Mandaat Toetssupport**

Vice-Decaan geeft een korte toelichting. De afdeling Toetssupport zal in de toekomst, m.u.v. overmacht situaties, aanwezig zijn om zorg te dragen, of verantwoordelijk te zijn, voor het logistieke proces rond de afname van tentamens op alle tentamenlocaties. In de afgelopen maanden is gebleken dat de universitaire regels niet altijd eenduidig worden gehandhaafd. De afdeling Toetssupport ondersteunt daarom de
75 examinerator op de tentamenlocatie, zodat laatstgenoemde zich volledig kan bezighouden met de beantwoording van inhoudelijke vragen en afhandeling van eventuele fraude. Onafhankelijken-Fractie heeft goede ervaring met Toetssupport en is positief dat zij mandaat hebben gekregen. De Raad deelt deze mening en maakt haar complimenten. Hoofd Onderwijs- en Studentzaken merkt nog op dat sinds afgelopen maandag ook bij het universitaire sportcentrum gecontroleerd wordt en gevraagd wordt naar de LU-Card. Dit
80 is ook gecommuniceerd via de website.

□ *Ter consultatie*

c. Studierendement- bevorderende maatregelen 2024-2025

85 Vice-Decaan meldt dat vorig jaar besloten is om in 2025-2026 met de implementatie van de Kernvisie aan te vangen. Maatregelen die al eerder makkelijk en haalbaar ingevoerd kunnen worden, zullen al in 2024 gedaan worden; dit is ook in eerdere FR-vergaderingen gemeld. Daarnaast is in de loop der tijd ook de taakstelling er nog bijgekomen. In deze notitie is te lezen: een combinatie van maatregelen, die het studiesucces van studenten zouden moeten bevorderen. Ook is een aantal maatregelen vermeld waar een
90 financiële achtergrond aan ten grondslag ligt.

Onafhankelijken-Fractie merkt op n.a.v. de zin '*daartoe wordt geïnventariseerd of er een training aan docenttoren kan worden aangeboden voor het voeren van effectieve studievoortgangsgesprekken*' of wel het LLP-vak, dat het volgen van een dergelijke training veel tijd vergt van docenten. En er wordt al veel van docenten gevraagd en is daarom een training (LLP-vak) erbij wel wenselijk.

95 Voor wat betreft het lage slagingspercentage over een langere periode merkt de Onafhankelijken-Fractie op dat de formulering en de uitvoering '*gesprekken voeren met de vakcoördinatoren*' misschien enigszins 'dreigend' overkomt. Fractie is van mening dat of er nu een hoog of laag slagingspercentage is, dit niet impliciet betekent dat er iets misgegaan is. En vraagt de Fractie hoe te voorkomen dat als gevolg van een laag slagingspercentage tentamens niet makkelijker gemaakt gaan worden.

100 Vervolgens vindt de Onafhankelijken-Fractie het voorstel om van 3 uur naar 2 uur te gaan voor het uittrekken voor tentamens (en zeker voor 5ects bachelorvakken) zorgelijk, te kort en niet verstandig. Het moet niet de regel zijn c.q. worden om 2 uur voor tentamens uit te trekken. ONS-Fractie deelt deze mening en vindt ook dat tentamens niet beperkt moeten worden door een aantal onderwerpen vanwege korte tijdsduur. Fractie vult nog aan dat voor werkgroepen van het eerste jaar de student eerst vragen in Ans met een voldoende moet afronden en er dan pas toestemming gegeven wordt om een werkgroep bij te wonen. Als een student
105 niet de werkgroep volgt (2 heeft gemist), kan er ook geen tentamen gedaan worden met als gevolg dat er stagnatie plaatsvindt. Kan hier naar gekeken worden of deze vorm een effectief positief gevolg zal hebben voor studenten. De Fractie twijfelt hieraan.

PP-Fractie doet een aanvulling om met een docententool te worden toegerust om de voortgangsgesprekken te kunnen voeren aan het einde van het eerste semester en om deze gesprekken te laten voeren door de studieadviseurs bij de afdelingen. En m.b.t. de slagingspercentage is de Fractie van mening dat niet alleen met de vakcoördinatoren gesproken moet worden, maar er eigenlijk gekeken moet worden waar in het curriculum (het eerste of het derde tentamen) de lage slagingspercentage plaatsvindt. Er moet voorzichtig omgegaan worden (denk aan de integriteit) om niet alleen de vakcoördinatoren aan te spreken hierop, maar
115 te kijken naar het grotere geheel.

Onafhankelijken-Fractie merkt op dat in het kader van de studierendementmaatregelen er over de richtlijn toetsing in de Kernvisie gesproken is: summatieve en formatieve toetsing. Fractie spreekt haar waardering uit en vindt het positief dat er naar de Raad geluisterd is, omdat de Raad de summatieve toets geen goed idee vindt om dit in de praktijk te gaan hanteren en dat het voorstel van de Raad dus is overgenomen.

120 Vervolgens merkt de Onafhankelijken-Fractie op dat m.b.t. tentamens in blok 1 er te weinig tijd zit tussen de laatste werkgroep en het tentamen en dat er wellicht eerder met onderwijs begonnen kan worden naast LLP. Vice-Decaan meldt dat hier voor 2025-2026 naar gekeken wordt, zoals eerder ook is toegezegd; voor 2024-2025 is dit zo wie zo niet haalbaar. Vervolgens heeft de Fractie met betrekking tot het studierendement nog

125 een suggestie en dat is om aanwezigheidsplicht in bachelor 1 goed bij te houden en te handhaven: meer concreetiseren en ook te handhaven. Hier is een cultuuromslag voor nodig.
PP-Fractie is positief dat de maatregelen nu op papier staan die volgend jaar ingevoerd zullen gaan worden. De Raad doet het verzoek om het punt 'studierendement – bevorderende maatregelen 2024-2025' te agenderen voor de FR-vergadering van juli. Vice-Decaan zegt toe dat in juli het betreffende punt geagendeerd zal worden en dat er dan een update gegeven zal worden.

130 De Fractie heeft in principe geen moeite met 2 uur toetsing, omdat er op een ander niveau vragen gesteld kunnen worden en de toetsing daardoor in principe hetzelfde blijft. De vraag die ontstaat door korter toetstijd is of er dan 2 keer herkanst kan worden.
LSP-Fractie meldt dat er op sommige dagen 2 tentamens op dezelfde dag plaatsvinden en vraagt of hier ook naar gekeken kan worden, want studenten laten dan toch vaak 1 vak 'schieten'.

135 Vice-Decaan merkt op en beantwoordt dat de strekking van bijgevoegd document is om een aantal zaken in het stuk genoemd naar voren te halen. Het geheel is zeker nog niet beklonken en Vice-Decaan benadrukt dat het document juist ter consultatie is; het is om input bij de Raad op te halen. Hij vindt dit belangrijk om te benadrukken. Zo is het bijvoorbeeld niet het geval dat alle tentamens maar 2 uur zullen duren; indien er 3

140 uur voor nodig is, kan dit gewoon ingepland worden. Zo ook zal dan gekeken moeten worden in 2025-2026 wat al dan niet haalbaar is gebleken. Geantwoord wordt door Hoofd Onderwijs- en Studentzaken dat het onhaalbaar is om op 1 dag maar 1 tentamen te laten plaatsvinden als dit vakken betreft uit meerdere opleidingen of verschillende jaren in de bachelor. Er zal zeker geprobeerd worden rekening mee te houden. Een goede bijkomstigheid is, dat dit ook een positieve uitwerking zal zijn voor de roostering. Maar ook omdat

145 studenten bij andere faculteiten vakken volgen, is dit niet te realiseren en zullen er op 1 dag (soms) 2 tentamens plaatsvinden. LSP-Fractie merkt op dat hertentamens binnenkort wel op 1 dag zullen plaatsvinden.
Vice-Decaan antwoordt ook op een eerder gestelde vraag dat het niet de bedoeling is dat docenten trainingsmodules zullen gaan volgen; het is wel goed dat de docenttutoren een duwtje nodig hebben en studenten doorverwijzen voor een voortgangsgesprek. Gekeken zal worden hoe de gesprekken effectiever gemaakt kunnen worden. Maar de gesprekken blijven gedaan worden door de studieadviseurs. En voor wat betreft de slagingspercentages is dit een belangrijk punt voor de toekomst → toets moet goed aansluiten bij de inrichting van het onderwijs. Hoe zorg je dan het vak aansluit bij de tentamens / onderwijs, aldus Vice-Decaan. Deze gesprekken zullen gevoerd worden met de onderwijsdirecteur. Activerend

155 onderwijs betekent dat we studenten eerder aan het werk willen krijgen; activerende werkvormen zullen hiervoor bedacht worden. Met betrekking tot de richtlijn toetsing merkt Vice-Decaan op dat deze nog gerealiseerd moet worden.

160 *Ter informatie*

d. Korte update visitatie juridische opleidingen

10-11-12 Juni zal de visitatie juridische opleidingen plaatsvinden. Het programma is gereed, aldus de Vice-Decaan en vanmiddag 3 juni vindt de proefvisitatie plaats.

6. Organisatie

Ter informatie

a. Kernpunten hoofdlijnenakkoord 2024

Algemeen

170 Voorzitter heeft begrepen dat er vanuit de Raad ook zorgen zijn en vragen naar aanleiding van het hoofdlijnenakkoord 2024. De ontstane situatie door het akkoord houdt het FB dagelijks bezig, aldus de Voorzitter en zij spreekt haar zorgen daarover uit. Nu door het hoofdlijnenakkoord, waarin aangeven staat dat er heel veel bezuinigingen voor het Hoger Onderwijs zullen gaan plaatsvinden, aldus Voorzitter, maar ook bij de sectorplannen veel onder druk staat en ook toelating van internationale studenten drastisch beperkt zal gaan worden, dan wordt het geheel, en dat was het al door de begroting, behoorlijk uitdagend

175 om dit goed te kunnen laten landen binnen de FdR. Wat betekent dit; wat moet er gebeuren.
Voorzitter merkt op dat het speelveld door de taakstelling, het hoofdlijnenakkoord en ook de toestand in de wereld, wat allemaal effect heeft op ook de LEI/FdR totaal gewijzigd is ten opzichte van vorig jaar. Belangrijk is daarom dat in deze tijden allen juist de verbinding met elkaar moeten opzoeken, de leidinggevenden (in welke functie dan ook) goed met elkaar moeten afstemmen en voor de Faculteit moeten staan en gaan! En

180 natuurlijk is het niet het geval, dat iedereen op één lijn zit en het eens is met elkaar. Er moet zorg zijn voor zowel de student en ook voor de medewerker. Essentieel is dat de handen ineen geslagen moeten worden om FdR een goede toekomst te geven en dit met elkaar te bewerkstelligen. Er zal gekeken moeten worden naar mogelijke maatregelen; afwegingen zullen gemaakt moeten worden; geregiseerde goede afstemming en besluitvorming intern, kan teruggedraaid worden door het College van Bestuur (met deze maatregelen

185 moet ook rekening gehouden worden). Inhoudelijke onderwerpen over onderwijs en onderzoek of over
inrichting van werkplekken in de faculteit, dat proces zal het FB, zo goed mogelijk proberen te begeleiden en
laten lopen langs de gebruikelijke lijnen. Maar als het gaat over de stand van de organisatie en het financiële
aspect inclusief de politieke externe ontwikkelingen, dan is het goed om contact en korte lijnen met elkaar te
hebben. Dit om deze mooie faculteit (universiteit) naar een mooie toekomst te begeleiden.

190

PP-Fractie merkt op dat ook de Raad en medewerkers in de faculteit geschrokken zijn van de genoemde
kernpunten van het hoofdlijnenakkoord 2024, gezien er maatregelen in staan die directe gevolgen hebben
voor toegang tot het onderwijs van niet-Nederlandse studenten; met name het verminderen van die toegang.
De maatregelen in het akkoord zullen ongetwijfeld gevolgen hebben voor het kwaliteit van het onderwijs.
195 Ook onafhankelijke wetenschap wordt enorm onder druk gezet. De Raad is dan ook heel erg bezorgd en
kijkt met spanning uit naar de toekomst welke maatregelen er uitgevoerd zullen gaan worden.

De Raad onderschrijft de woorden van de Voorzitter.

200

Ter informatie

b. Update (voortgang) taakstelling faculteitsbureau, overige kosten en vergroten inkomsten

Voorzitter geeft een korte toelichting over de taakstelling bij FdR en dat met de stafhoofden gesproken wordt
over de fte's binnen hun afdeling. Zo ook zullen posten m.b.t. materiële lasten herzien/besproken worden:
tentamens (denk aan huur); inhuur via jobmotion; UBL-afdrachten en afdrachten voor centrale initiatieven die
205 universiteit breed zijn; easy access (momenteel een grote kostenpost); UFB -en facultaire afdrachten in
algemene zin e.d. Welke maatregelen zullen in de begroting verwerkt worden.

205

Wat kan er ook nog uit de markt gehaald worden (inkomsten naar FdR halen), aldus de Voorzitter, denk aan
LLA en bijzondere hoogleraren, waarvan externe bekostiging is (vaak is er overhead op deze functies). Er zal
ook goed gekeken moeten worden naar de afspraken met de centrale diensten, maar zo ook moet de goede
210 samenwerking behouden worden. Het motto zal echter weer moeten worden: meer terug naar de kerntaken.
Budgetten die niet tot de kern horen, zullen meer onder de loep genomen worden, aldus Voorzitter.

210

Ter bespreking

**c. Kort bespreken van de ontwikkelingen m.b.t. demonstraties; de reactie/inzet van het bestuur en
eventuele afspraken met FR**

215

Voorzitter geeft een korte toelichting over de werkwijze m.b.t. bovenstaand onderwerp en hoe de
communicatie plaatsvindt. LSP-Fractie is van mening dat de communicatie prima is verlopen.

Onafhankelijken-Fractie begrijpt de besluitvorming, maar vraagt zich af hoe men erachter komt of een
demonstratie dreigend is. Problematisch is wel dat studenten net zolang doorgaan tot de eisen ingewilligd
220 zijn. De samenwerking tussen universiteiten is geen samenwerking met de regering. Er vindt een discussie
plaats, waar verschillende meningen de revue passeren.

220

Vice-Decaan vindt het belangrijk dat het gesprek binnen de Faculteit/Universiteit gevoerd moet worden. Alles
wat op de openbare weg gebeurt, daar is de gemeente aan zet. Vice-Decaan streeft ernaar om onderwijs
en onderzoek zo lang mogelijk door te laten gaan in plaats van de faculteit snel te sluiten. Deze beslissing
225 hangt totaal van de situatie af, die per keer bekeken wordt.

225

Ter informatie

d. Flexplekken, n.a.v. vorige vergadering presentatie

Facilitair Manager, Alexander van Drooge, stelt zich kort voor. Binnen de FdR zal er niet meer gesproken
worden over flexplekken, maar over AGH (Activiteit Gericht Huisvesten). Alexander is aanwezig, aangezien
230 er vanuit de Raad vragen zijn ontstaan over de enquête m.b.t. 'flexplekken'. Alexander benadrukt dat het
doel is om voor iedereen een goede werkplek binnen het bestaand aantal m2 te creëren. Vervolgens gaat hij
in op de huidige situatie en de fases om 'kleine kantoren' (in aug. 2025) te realiseren. De uitkomst van de
enquête wordt kort doorgenomen met de opvallendheden dat er veel negatieve reacties tegenover het
235 onderwerp naar voren zijn gekomen.

235

Onafhankelijken-Fractie merkt op dat het belangrijkste punt is dat er vooraf beter gecommuniceerd had moeten
worden. Zo ook is er verschil tussen medewerkers: de een heeft veel boeken en een andere persoon werkt
alleen met een laptop. Veel onrust had weggenomen kunnen worden door vooraf beter te communiceren en
de enquête niet zo maar de faculteit in de sturen. PP-Fractie ziet wel veel zaken die tot onrust zullen gaan
240 leiden. Er komt een onderscheid tussen mensen die vaste plekken krijgen en 'flexplekken': wat is het beleid
wordt er gevraagd. Voorstel is om dit punt in de vergadering van juli te bespreken, zeker om onrust te
voorkomen. Alexander wordt bedankt voor het geven voor de presentatie.

240

245

7. Onderzoek

Ter informatie

a. Profilering universiteit en facultaire stimuleringsgebieden: update

Dit punt komt in de juli-vergadering op de agenda.

250

8. Rondvraag

→ Zomerdijk volgorde van de OER. Vice-Decaan zal zorgen dat de Raad zal worden meegenomen. De volgorde en juiste informatie zal aan de Raad gestuurd worden.

255

→ PP-Fractie verzoekt om ook de begroting, net zoals de OER, tijdig aan de Raad sturen. Dit wordt toegezegd!

9. Sluiting openbare vergadering

260

De Voorzitter sluit het openbare gedeelte van de vergadering om 12.06 uur en dankt de faculteitsraad en meldt dat er deze vergadering geen besloten gedeelte is.

265